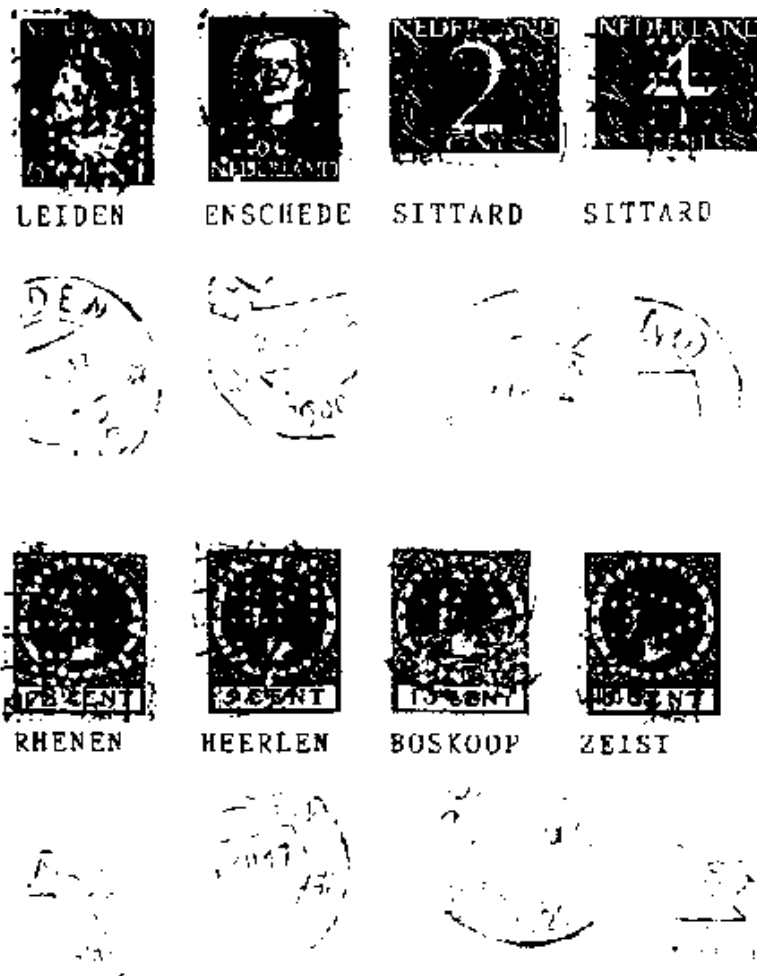

Het verzamelen van NBV-Perfins

(ir. P.J.M. Boes; uit: *Perfinpost* nr. 45, mei 1998)

Het thuisbrengen, identificeren of misschien het determineren van de perfins die door de 92 NBV-kantoren, bijkantoren en correspondentschappen zijn gebruikt, houdt vele perfin-verzamelaars bezig, zoals ook blijkt uit een andere recente publicatie van Robijn in *Perfinpost* 42.¹⁾

Het is duidelijk dat er nu meer methoden zijn om een perfin met grote mate van zekerheid te kunnen toeschrijven aan een bepaald NBV-kantoor. Dit is onder andere sterk afhankelijk van de kwaliteit en leesbaarheid van het stempel en de perforatie en de typische afwijkingen van het perforatiepatroon, die kenmerkend zijn voor dat ene NBV-kantoor.

Figuur 1: Enkele NBV-zegels met de nagetekende en 'opgehaalde' stempels, die oorspronkelijk zeer vaag zijn.

Wat is nu het probleem?

Een "vol" en zwaar stempel op een postzegel maakt de identificatie van een NBV-kantoor eenvoudig. Een aanvullende controle door een vergelijking met de perforatie in de catalogus geeft een oplossing met een uitermate klein foutenrisico.

Een zegel met een gedeeltelijk en dikwijls een vaag stempel of een zegel met alleen de vlag van een machine-stempel geeft aanzienlijk meer problemen. Bijvoorbeeld kan de vage letter O een letter D blijken te zijn. Doordat een of twee letters leesbaar zijn, kan een perfin worden geïdentificeerd en daarbij kan de plaats van de letters ten opzichte van de datumbalk een rol spelen. -figuur 1- Is alleen de eerste of de laatste letter te lezen, dan kan men de lijst van kantoren verder langsgaan en blijven er een paar kantoren over.

Vergelijken

In de loop van de laatste jaren zijn verschillende methoden aangedragen om tot een identificatie van de NBV-perfins te komen.

Dikwijls zijn dit echter deeloplossingen en blijft de verzamelaar met een partijtje NBV-zegels in het dubbelstockboek zitten.

De belangrijkste methode is: het vergelijken. Hiermee wordt bedoeld het vergelijken van de perforatie van de perfin met behulp van een loep met een vergroting van bijvoorbeeld 10x met het perforatiebeeld in de PCN-catalogus van Verhoeven of met de perforatie van een andere zegel.²⁾

In een aantal gevallen geeft de loep geen of onvoldoende zekerheid omdat er teveel afwijkingen zichtbaar zijn. Deze afwijkingen kunnen het gevolg zijn van bijvoorbeeld slijtage van de perforator, krimp van het papier, dikte van het aantal lagen papier tijdens het perforeren en foutjes in de afdruk in de catalogus.

Bij het uitsluitend vergelijken van de perforatie van de perfins zonder dat er een tweede kenmerk als bijvoorbeeld letters uit het stempel worden vergeleken, neemt het foutenrisico toe.

Dit risico wordt kleiner indien er meer aanwijzingen zijn die naar een bepaald NBV-kantoor voeren.

Plaatsnamen van de NBV-kantoren

De Amerikaan Paul Mistretto³⁾ heeft op zijn computer de plaatsnamen van de NBV-kantoren ingevoerd. Hij heeft hiervoor de Enschede-catalogus⁴⁾ gebruikt want de PCN-catalogus verscheen pas in 1991,

Met een eenvoudig zoekprogramma heeft hij een identificatielijst opgesteld, uitgaande van lettercombinaties van de plaatsnamen.

Hij is begonnen met de laatste letter van de naam en heeft vervolgens de voorgaande letters erbij genomen. Als voorbeeld: de letter A geeft: BredA en GoudA of AAL geeft: OldenzAAL, StadskanAAL en VeenendAAL.

Deze methode geeft - op grond van mijn eigen ervaringen - goede resultaten en met een vergelijking van het perforatiepatroon als controle erbij, een grote mate van zekerheid.

Andere lijsten

Ook andersoortige lijsten kunnen een oplossing aandragen. Zoals plaatsnamen gesorteerd op de letters van de kantoren van achteren naar voren.¹⁾

Verder hebben niet alle kantoren dezelfde zegels gebruikt. Naast de zegels van de langlopende series kunnen ook lijsten worden opgesteld van die kantoren die specifieke of speciale zegels hebben gebruikt. De rangschikking kan dan volgens de nummers van de NVPH-catalogus worden gedaan.

Mijn probleem; mijn oplossing

Op de perfinzegels komen ook in de stempels letters of lettercombinaties uit het middengedeelte voor en soms is slechts een letter te lezen. Daar het werken met de lijst volgens Mistretto goed voldeed, lag een oplossing in die richting voor de hand.

Ik heb de lijst van de NBV-kantoren in een tekstverwerker, een soort computer die toegespitst is op alleen het verwerken en opmaken van teksten, ingevoerd en wel volgens de PCN-catalogus.

Vervolgens heb ik met een zoekprogramma alle tweelettercombinaties in alfabetische volgorde tot lijsten verwerkt.

Een voorbeeld hiervan is in verkleinde vorm verwerkt in figuur 2.

Voor een groot aantal tweelettercombinaties worden slechts enkele kantoren gevonden. Vervolgens geeft de vergelijkingsmethode met een loep snel een oplossing. In een aantal gevallen is bij de combinatie ook een drielettercombinatie aangegeven, zoals bij DEN, EEN, GEN, LEN, MEN, enz. Ook de plaats van de tweelettercombinatie ten opzichte van de datumbalk kan een indicatie zijn en beperkt het aantal mogelijkheden.

Het gebruik van de tweeletterlijsten, samen met een vergelijking van het perforatiebeeld uit de PCN-catalogus, geeft een goede en betrouwbare score.

Geen leesbaar stempel of leesbare letters

In het veel voorkomende geval dat er van een naamstempel niets is te lezen, blijft alleen het perforatiepatroon over.

Nu is een identificatie alleen mogelijk door gebruik te maken van de geringe afwijkingen van de gaatjes ten opzichte van een ideaal gaatjespatroon.

**tabel 1 Plaatsnamen waar kantoren, correspondentschappen en
bijkantoren van de Nationale Bankvereniging,
Rotterdamsche Bankvereniging, Rotterdamsche Bank waren
gevestigd.** (vlg. PCN-catalogus)

ALKMAAR, ALMELO, ALPHEN AAN DE RIJN, AMERSFOORT,
 APELDOORN, APPINGEDAM, ARNHEM, ASSEN, BAARLE NASSAU*,
 BARNEVELD, BERGEN OP ZOOM, BODEGRAVEN, BORCULO,
 BOSKOOP, BOXTEL*, BREDA, BRIELLE, DEN BURG, COEVORDEN,
 CULEMBORG, DELFT, DEVENTER, DOETINCHEM, DOKKUM,
 DOORN*, DORDRECHT, DRACHTEN, DRUTEN*, ECHT*, EDE,
 EINDHOVEN, EMMEN, ENSCHEDE, FRANEKER, GELDERMALSEN,
 GELEEN*, GOES, GORINCHEM, GOUDA, GROENLO, GRONINGEN,
 HAARLEM, HARLINGEN, HEERENVEEN, HEERLEN, DEN HELDER,
 HELMOND, HENGELO, 's HERTOGENBOSCH, HILVERSUM,
 HOENSBROEK, HOOGVEEN, HOOGEZAND, HOORN, HULST, KATWIJK,
 KERKRADE, LEENS, LEEUWARDEN, LEIDEN, LOCHEM, MAASTRICHT,
 MEPEL, MIDDELBURG, MIDDELHARNIS, NIJMEGEN, OLDENZAAL,
 OOSTBURG, OSS*, OUD-EIJERLAND, PURMEREND, RHEIN,
 RIDDERKERK, ROERMOND, ROOSENDAAL, SAPPEMEER*
 SCHAGEN, SCHIJNDEL*, SCHOONHOVEN, SITTARD
 STADSKANAAL, STEENBERGEN, SURHUISTERVEER*
 TERNEUZEN, THOLEN, TIEL, TILBURG, UTRECHT
 VALKENSWAARD, VEENDAM, VEENENDAAL
 WADDINXVEEN*, WILDERVANK, WINSCHOTEN
 IJMUIDEN, ZEIST, ZETTEN*, ZWOLLE

* Correspondentschap

fig. 2
 De tabel 1
 is de lijst
 met NBV-kantoren
 en tabel 2 is een
 voorbeeld van de lijst
 de tweeletter-combinaties.

**tabel 2 Mogelijke tweeletter-combinaties in stempels op PERFIN's
met de perforatie NBV van de Nationale Bankvereniging
Rotterdamsche Bankvereniging en de Rotterdamsche Bank NV**

AA (ook AAL, AAR, AAS)	AR(vervolg)	CH(ook CHT en SCH)
ALKMAAR	HAARLEM	DOETINCHEM
BAARLE NASSAU	HARLINGEN	DORDRECHT
HAARLEM	LEEUWARDEN	DRACHTEN
MAASTRICHT	MIDDELHARNIS	ECHT
OLDENZAAL	SITTARD	ENSCHEDÉ
ROOSENDAAL	VALKENSWAARD	GORINCHEM
STADSKANAAL		's HERTOGENBOSCH
VALKENSWAARD	AS	LOCHEM
VEENENDAAL	ASSEN	MAASTRICHT
	BAARLE NASSAU	SCHAGEN
AC	SASSENHEIM	SCHIJNDEL
DRACHTEN		SCHOONHOVEN
	AT	SLIEDRECHT
AD	KATWIJK	UTRECHT
KERKRADE		WINSCHOTEN
STADSKANAAL	AU	
WADDINXVEEN	BAARLE NASSAU	CO
		COEVORDEN
AG	AV	CU
SCHAGEN	BODEGRAVEN	BORCULO

Tenslotte

Naast de reeds bekende methoden zijn de tweeletterlijsten en de determinatie- of pijltjesgrafieken een bijdrage aan het oplossen van het probleem om zoveel mogelijk NBV-perfins te identificeren.

De lijsten met de tweelettercombinaties zijn van A4 verkleind tot A5 alsook de pijltjesgrafieken.

De informatie is daardoor gecomprimeerd tot zeven velletjes A4.

Geïnteresseerden kunnen dit pakketje toegezonden krijgen. Voor Nederland een bedrag van f 3,50 overmaken op Postbanknummer 12 13 589 ten name van P.I.M. Boes. Gaarne vermelden:

"perfins info" en natuurlijk: uw naam en adres.

Ir. P.J.M. Boes

¹⁾ Robijn, G.L.; *kantoorbepaling van de NBV-Perfins; Perfinpost 42, sep. 1997.*

²⁾ Hammink, R.J.; *Een methode voor het vaststellen van verschillen in perforatie; Perfinpost 21, 1992.*

³⁾ Mistretto, Paul A.; *An identification System for the N.B.V. Perfin; Neth Philately no. 3 (1987?) ook: The Perfin Bulletin, juni 1986, zie ook: pag. 83 van Philatelie 1987.*

⁴⁾ Enschede, E.J.; *List of Dutch perfins, 4th edition; 1986.*

⁵⁾ Verhoeven, Jan L.; *PCN-Catalogus van de perfins van Nederland en O.G., 1991.*